

Interpellationssvar

Dnr 21KS223-2
2021-06-15

Kommunfullmäktige

Svar på Interpellation från Moderaterna (M) - Elevhälsan

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 10 maj 2021, väckte Margaretha Larsson - Moderaterna (M) följande interpellation.

”Inför innevarande mandatperiod författade majoriteten i Gävle kommun ett dokument med namnet: Politisk plattform 2019–2022, 100 insatser för 100% Gävle. När det gäller insatser för skolan betonas vikten av att eleverna mår bra. Även i kommunplan med årsbudget 2021 med utblick 2022-2024 poängteras att elevhälsoarbetet ska förstärkas för att minska elevernas psykiska ohälsa. Man ska arbeta med helhetssyn och samverka i hela kedjan förskola, skola, socialtjänst, barn- och familjehälsa och barn- och ungdomspsykiatri. Vidare skulle/ska fler kuratorer eller andra kompetenser anställas.

Med anledning av ovanstående frågar jag utbildningsnämndens ordförande Evelyn Klöverstedt (L) följande:

- Vilka konkreta åtgärder har ni infört respektive återstår under mandatperioden?”

Evelyn Klöverstedt (L), Utbildningsnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Vilka konkreta åtgärder har ni infört respektive återstår under mandatperioden?

I Utbildningsnämnden har vi haft ett stort fokus på att få våra verksamheter att mer arbeta tillsammans istället för i stuprör. Att hitta gemensamma sätt för att tillsammans möta våra barn och unga där de gemensamma resurserna detta resulterar i blir mer än det enskilda arbetet. Först en liten bakgrund.

Alla förskole- och skolenheter ska ha förutsättningar att möta sina elever och deras behov. Med anledning av det ser också ofta elevhälsans organisation olika ut i olika kommuner. I Gävle kommun har vi valt en organisation med både en lokal- och central elevhälsa.

I Gävle är de centralt organiserade professionerna skolläkare, skolpsykologer och ett antal specialpedagoger med övergripande uppdrag, hit tillhör även brottsförebyggarna i Gävle (BIG). Skolsköterskor och skolkuratorer är centralt organiserade men lokalt placerade. Samtliga skolor och rektorsområden har en elevhälsoorganisation. De lokalt organiserade professionerna är specialpedagoger, speciallärare samt tal- och språkpedagoger. Till den lokala elevhälsan kan också räknas studie- och yrkesvägledare, socialpedagoger, elevcoacher, lärarassistenter. Samtliga lärare har i sitt uppdrag att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. I gymnasieskolan tillhör även kuratorerna den lokala elevhälsan och i grund- och gymnasiesärskolan finns en logoped.

Enligt skollagen krävs inte elevhälsa inom förskolan. Men utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv är tidiga insatser effektfulla vilket har gjort att vi i Gävle kommun har valt att rikta psykolog, kurator och specialpedagog ifrån den centrala elevhälsan även till förskolorna. Varje förskoleområde har en lokal elevhälsoorganisation med tillgång till specialpedagoger och tal- och språkpedagoger men även andra resurser utifrån barnens behov.

Vad har då gjorts och hur ser arbetet ut framåt?

Sedan 2019 har Elevhälsan genomgått en del utvecklingsinsatser och förändringar vilket är helt naturligt då dessa behöver precis som alla andra resurser inom skolan ständigt ses över. Resurserna också har ökat i takt med att elevantalet ökat, samt att satsningar gjorts på fler kuratorer och psykolog. Riktade kommunbidrag och statsbidrag har använts för att genomföra dessa satsningar.

I Gävle har vi prioriterat det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för att bemöta och också förhindra uppkomst av psykisk- och fysisk ohälsa vilket är ett långsiktigt arbete som ständigt pågår och utvecklas. Utgångspunkten har varit och är Kommunfullmäktiges mål om kraftigt förbättrade resultat för våra elever. Under 2019 tillsattes en styrgrupp för att skapa samsyn i hela organisationen kring elevhälsoarbete. Styrgruppens arbete resulterade i ett förslag som gäller hela Utbildning Gävle. Förslaget innebär en modell hur rektorerna på sina rektorsområden inom alla skolformer ska arbeta med de hälsofrämjande och förebyggande åtgärderna inom sitt elevhälsoteam - utvecklings-EHT (elevhälsoteam).

Under 2020 inriktades chefsträffarna inom Utbildning Gävle på att utveckla en samlad elevhälsa för Utbildning Gävle. De har även utvidgats med represen-

tanter för både den lokala och centrala elevhälsan. Målsättningen är att tillsammans stödja arbetet med kraftigt förbättrade resultat. I det ingår bland annat att stärka arbetet med särskilt stöd, åtgärdsprogram och uppföljning av insatser. På chefsträffarna har några av Sveriges främsta experter inom området har bidragit med sin kompetens och inspirerat arbetet med Utvecklings-EHT.

I och med läsårsstart 2020/2021 påbörjades implementeringen av utvecklings-EHT. Syftet är att använda elevhälsan och den pedagogiska kompetensen i ett gemensamt systematiskt hälsofrämjande och förebyggande arbete på organisations-, grupp- och individnivå, och utifrån detta också skapa en större likvärdighet i våra verksamheter. Roller och ansvar, förståelse för begrepp, strategi för delaktighet, utveckling av undervisning och ett mer utvecklat systematiskt kvalitetsarbete med en samlad elevhälsa är delar av det innehåll som genomsträvat såväl Utvecklings-EHT på rektorsområdena, men även läsårets chefsträffar. Samtliga gymnasieskolor har framgångsrikt implementerat Gävlemodellen. Det har skapat bättre förutsättningar i det förebyggande och främjande arbete och är något som tillsammans med arbetet med utvecklings-EHT gjort stora förbättringar.

Efter förändringen där grundsärskolan och gymnasiesärskolan samlades i samma organisation, ett eget rektorsområde, så har elevhälsoarbetet stärkts. Det har bland annat inneburit att även gymnasiesärskolans elever har fått tillgång till logoped. Framför allt upplevs det att elever och vårdnadshavare är tryggare i övergången mellan grund- och gymnasiesärskolan.

Även introduktionsprogrammen har fått en ny organisation och leds av en egen rektor. Det har skapat möjligheter till ett bättre fokus för programmet på sina elever och arbetet med Gävlemodellen och utvecklings-EHT har skapat goda förutsättningar för de elevhälsostrukturer som organisationen byggt upp. Arbetet med utvecklings-EHT har generellt lett till en positiv utveckling av enheternas arbete med främjande och förebyggande processer.

Ett utvecklingsarbete, CAS (cognitiv assesment system) för psykologer och specialpedagoger har nyligen påbörjats och riktar sig framför allt till arbetet med elever som inte diagnostiseras med en intellektuell funktionsnedsättning, men har omfattande behov av hjälp och stöd där CAS kan vara ett sätt att öka kvaliteten på elevhälsans arbete.

Under våren 2021 inleddes en sektorövergripande aktivitet, med fokus på att skapa ett större helhetsperspektiv gällande några av de stora processer som idag riskerar att hamna i separata stuprör och utan direkt sammanhang i verksamheterna. Lärande för hållbar utveckling (LHU), är en av dessa processer som tillsammans med bland annat elevhälsoarbete, trygghetsarbete och studie- och yrkesvägledning ska kopplas ihop till en tydligare helhet. Centrala elevhälsan har i många år samverkat med både verksamheter inom Region Gävleborg och verksamheter inom Socialnämndens ansvarsområde

eftersom det är en naturlig del av arbetet. Samverkan sker löpande på chefsnivå och medarbetarnivå både på strategisk nivå och kring enskilda elever. Enheten medicinsk del samverkar med andra vårdgivare vid behov.

Ett gemensamt dokument avseende arbets- och ansvarsfördelning för barn och ungdomars psykiska hälsa inom/mellan kommuner och Region Gävleborg är centralt för samverkan. Ett annat utvecklingsarbete är arbetet med ett uppdaterat informationsmaterial till de externa aktörer som man sällan samverkar med. En ökad förståelse för vad elevhälsoarbete innebär underlättar i den samverkan.

Sedan har vi i Gävleborg en strategisk samverkansledning avseende socialtjänst, omsorg/omvårdnad, utbildning inom kommunerna samt inom Region Gävleborg som betecknas Länsledning. Denna samverkansledning har på ett övergripande ansvar för att identifiera, initiera, leda och utvärdera samt utveckla gemensamma samverkansfrågor i Gävleborgs län.

Verksamheten Bryggan regleras av ett samverkansavtal mellan Region Gävleborg och Gävle kommun och syftar till att samordna resurserna och öka kunskapen om utvecklingsneurologiska svårigheter i förskoleålder samt ge barn med dessa svårigheter en god skolstart. Elevhälsan har en omfattande samverkan och är drivande i det brottsförebyggande arbetet inom BIG samt i ett antal samverkansforum inom Gävle kommun såsom våldspreventivt arbete, förebyggande av våld i nära relationer och tryggare Gävle är elevhälsan en del.

För att uppnå effekt i all samverkan behöver Region Gävleborg ingå i de strukturer som skapas. Det ligger i linje med Utbildningsnämndens uppdrag till Utbildning Gävle och är något som Utbildning Gävle anser är en framgångsfaktor. Regionens delaktighet har tidigare i delar varit begränsad. Avsikten är därför att försöka bygga den huvudsakliga samverkansstrukturen på befintliga samverkansformer snarare än att skapa nya.

Slutligen har pandemin inneburit ett förändrat fokus i alla verksamheter och i detta har arbetet med elevhälsa inte varit undantagen. De förändringar och processer som jag angett har fungerat som en grund där man uppmärksammat förändrade behov. Det är framför allt på gymnasieskolan som haft omfattande fjärrundervisning där behoven för eleverna helt har förändrats. I detta vill jag också nämna skolans och elevhälsans samverkan med vårdnadshavarna vilket har varit, är och kommer att vara en viktig del för att våra barn och elever ska få goda förutsättningar att klara sin skolgång.

Med det anser jag att interpellationen är besvarad.

Evelyn Klöverstedt (L)
Ordförande Utbildningsnämnden